

Výskyt scheelitu v okolí Rochoviec

MIROSLAV IVANOV — MIROSLAV PULEC

Intenzívna pozornosť, ktorá sa v ostatnom čase venuje scheelitom v centrálnych Západných Karpatoch, vedie k objavom stále nových výskytov.

V tejto správe informujeme o novom výskyte scheelitu v okolí Rochoviec. Na vysvetlenie magnetickej anomálie sa v západnej časti Rochoviec v roku 1978 ukončil hlbinný štruktúrnogeologický vrt KV-3. Okrem iného zachytil aj širokú škálu mineralizačných prejavov rozličného genetického typu.

Veľká časť hydrotermálnych prejavov vo vrte sa viaže na intrúziu biotitických granitov (granit bol navŕtaný v hĺbke okolo 700 m a pokračuje až do ukončenia vrtu v hĺbke 1600 m).

Všesmerne zrnité biotitické granity s mnohými aplitickými žilami sú analogické s alpskými granitmi, ktoré z viacerých lokalít styčnej zóny gemeríd a veporíd opísal M. Ivanov (1962). Ide nepochybne o intrúzie tzv. malých hlbok, ktoré sa vo svete označujú za intrúzie, s ktorými sú späté metalogenetické procesy.

Pozoruhodné je, že sa hydrotermálne prejavy vo vrte KV-3 vyskytujú v nadloží granitoidnej intrúzie (v chloriticko-biotitických fylitoch typu Hladomorná dolina) aj v samotných granitoch. Pritom termálnosť mineralizačných prejavov vzrastá od externých častí plášťa smerom do vnútra granitoidného telesa. Práve v hlbšej časti granitoidného telesa sa na viacerých miestach našiel scheelit.

Rozmiestnenie scheelitu, ako aj spôsob výskytu sa najprv zistili za pomoci UV-lampy priamo vo vrte a neskôr sa jeho parageneticko-geochemické postavenie overilo mikroskopickým štúdiom, rtg a spektrálnou analýzou.

Prvý výskyt scheelitu vo vrte KV-3 je približne v hĺbke 1000 m a výskyty sa striedavo v rozličnej asociácii zjavujú až do ukončenia vrtu. Treba poznamenať, že nejde o ekonomické nahromadenie scheelitu, ale významné z genetického hľadiska. Sú to drobné mineralogické výskyty, ojedinelé samostatné minerály scheelitu mm rozmerov v granitoch bez viditeľných prírodných dráh. alebo scheelit vystupuje na puklinkách v asociácii SiO_2 a kalcitu, chalkopyritu a pyritu.

Pre hydrotermálne procesy v tunajších granitoch je charakteristické, že rudné roztoky mali dostatok kalcia (hojný výskyt kalcitu, fluoritu v rudnej paragneze), čo primárne podmienilo aj vznik scheelitu.

Po zhodnotení výskytov scheelitu a ich foriem vystupovania vo vrte KV-3 sme dospeli k záveru, že sa voľfrám geneticky viazal na materské biotitické granity.

Vek skúmanej scheelitovej mineralizácie je pravdepodobne alpský (strednokriedový — vrchnokriedový).

Podľa doterajších poznatkov je pre scheelitovú mineralizáciu v kryštalických komplexoch centrálnych Západných Karpát (či už zo šlichov alebo priamo z porvchových východov a vrtov) charakteristické jej veľké regionálne rozšírenie.

Myslíme si, že jednou zo závažných teoretických úloh najbližších rokov, ktorej výsledky môžu mať aj praktický dosah, bude stanoviť genézu a vek scheelitovej mineralizácie v Karpatoch a zistiť, či okrem mineralizácie späté s alpskou orogenetikou a magmatickou etapou nie sú prejavy W-zrudnenia viažuce sa aj na hercýnsky magmatizmus, ako to ukazujú predbežné výsledky v oblasti Jasenia v Nízkych Tatrách.

Doručené 20. 4. 1979

Geologický ústav D. Štúra
Bratislava